

Kritik mot en tjänsteman vid socialförvaltningen i Nynäshamns kommun som lämnat ut en 19-årig kvinnas telefonnummer till hennes mor

Beslutet i korthet: Inom socialtjänsten gäller sekretess för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men. Det är den enskildes subjektiva uppfattning som utgör utgångspunkt vid bedömningen av om men föreligger eller inte.

En utredare på socialförvaltningen i Nynäshamns kommun lämnade ut en 19 årig kvinnas nya telefonnummer till kvinnans mor då utredaren bedömde att det var för kvinnans bästa utifrån den stora oro som fanns för hennes hälsa och välmående. Mot bakgrund av den kännedom som utredaren hade om kvinnans och moderns relation kan det inte anses ha stått klart att kvinnan inte skulle lida men av att telefonnumret lämnades ut. Även om utredaren agerade med kvinnans bästa för ögonen kan hon inte undgå kritik för sitt handlande.

Anmälan

I en anmälan till JO framförde AA klagomål mot en tjänsteman vid socialförvaltningen i Nynäshamns kommun. AA, född 1992, uppgav att en utredare på Barn- och ungdomsenheten lämnat ut hennes nya telefonnummer till hennes mor, trots att utredaren visste att AA inte ville ha någon kontakt med modern. AA ansåg att tjänstemannen hade brutit mot de bestämmelser om sekretess som gäller inom socialtjänsten.

Utredning

Socialnämnden i Nynäshamns kommun anmodades att inkomma med utredning och yttrande över vad AA anfört i sin anmälan till JO.

Som remissvar ingav nämndens biståndsutskott ett yttrande som upprättats av enhetschefen BB och socialsekreteraren CC. I yttrandet anfördes följande.

2010-09-15 inleddes utredning enligt 11 kap 1 § SoL sedan AA ansökt om stöd hos socialtjänsten. AA uppgav att hon "stuckit" hemifrån då hon upplevde sig utnyttjad och illa behandlad av mamman och styvpappan. Enligt AA hade hon flyttat runt bland olika kamrater och kamraters bekanta under flera månader, vilket gjorde att utredarna befarade att AA skulle kunna hamna i situationer där hon blev utnyttjad. Utredarna uppfattade att AA kunde följa med vem som helst hem, som erbjöd henne en sovplats.

AA erbjöds plats på socialtjänstens stödboende [...] som är avsett för ungdomar upp till 20 år. AA godkände de regler som ingår i boendet och flyttade in 1 december 2010. Efter en kort tid stod det klart att AA inte mådde bra psykiskt, inte skötte sin hälsa och hade svårt att följa de regler som ingick i boendet.

AA träffade sin mamma och hade regelbunden kontakt med henne via telefon och SMS under hela placeringstiden i stödboendet [...]. När det stod klart för AA att hon skulle mista sitt kontrakt tog hon hjälp av mamman och ett gemensamt möte hölls hos socialtjänsten.

I början på november kontaktade AA socialtjänsten och berättade att hon höll på att frysa ihjäl. Hon hackade tänder och berättade att hon inte hade några pengar och att hon sov utomhus under broar. Utredaren gav förslag på olika insatser gällande boende och AA var också välkommen att bo hos mamman.

I början på december kom AA:s mamma till socialtjänsten mycket uppriven. Hon berättade att hon inte fått kontakt med AA på två veckor, från att tidigare haft kontinuerlig kontakt. Mamman grät och var helt förtvivlad, hon visste inte om AA var vid liv eller ej. Hon uppgav att hon var på väg till polisstationen för att anmäla AA försvunnen. Utredaren som visste att AA uppgett vid upprepade tillfällen att livet var meningslöst och uttryckt att det inte var en fråga om hon skulle ta sitt liv utan när, kände en ökad oro och kontaktade personal på stödboendet. Personalen berättade att de haft kontakt med AA gällande hennes möbler ett par dagar tidigare. AA hade berättat att hon bodde i tält [...]. Hon hade uppgett att hon frös, inte hade pengar till mat och att hon mådde "skit". AA hade lämnat ett nytt telefonnummer till personalen via SMS den 3 december. Ingen av personalen uppfattade att numret var hemligt och inte fick lämnas ut till AA:s mamma eftersom i SMS stod endast "AA:s nya nummer!". Utredaren tvekade dock att lämna ut det, då AA uttryckt många gånger att hon var besviken på sin mamma och inte ville ha med henne att göra, trots att de hade regelbunden kontakt.

En bedömning gjordes att det var för AA:s bästa att lämna ut det nya telefonnummer till mamman. Anledningen var den stora oron gällande AA:s hälsa och mående.

Varken utredaren eller personal från stödboendet [...] har lämnat ut någon annan information till mamman förutom telefonnumret. Mamman har ringt till socialtjänsten för att få information om dottern eller för att anmärka på socialtjänstens omhändertagande av AA. Utredaren har aldrig diskuterat AA:s situation med mamman om inte AA själv har närvarat vid mötet.

AA gavs tillfälle att yttra sig över remissvaret.

Bedömning

Inom socialtjänsten gäller sekretess enligt 26 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL, för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men. Det är den enskildes subjektiva uppfattning som utgör utgångspunkt vid bedömningen av om men föreligger eller inte. Därför kan även uppgifter som för flertalet framstår som harmlösa omfattas av sekretess. I begreppet personliga förhållanden inryms alla uppgifter som går att härleda till en person och således även dennes telefonnummer (se bl.a. JO 1986/87 s. 201).

Den aktuella bestämmelsen innehåller ett s.k. omvänt skaderekvisit, vilket i princip innebär att uppgifter om en enskilds personliga förhållanden enbart kan lämnas ut

med den enskildes samtycke eller med stöd av lag eller förordning som OSL hänvisar till.

Av utredningen framgår att en utredare på socialförvaltningen i december 2011 lämnade ut AA:s nya telefonnummer till hennes mor. AA var vid den aktuella tidpunkten 19 år. Nämnden har i sitt remissvar utförligt redogjort för bakgrundsförhållandena samt de överväganden som gjordes och som låg till grund för beslutet att lämna ut telefonnumret till modern. Enligt nämnden gjordes bedömningen att det var för AA:s bästa utifrån den stora oro som fanns för hennes hälsa och mående.

Som redovisats ovan är det den enskildes uppfattning som ska utgöra utgångspunkt vid bedömningen av om ett utlämnande av en uppgift leder till men för den enskilde. Av remissvaret framgår att utredaren tvekade att lämna ut telefonnumret på grund av den kännedom hon hade om AA:s och moderns relation och om det faktum att AA många gånger uttalat att hon inte ville ha med sin mor att göra. I remissvaret uppges visserligen att AA och modern haft regelbunden kontakt under den tid som AA varit placerad på stödboendet. Även om det förhållit sig på det sättet kan det, enligt min mening, inte anses ha stått klart för utredaren att AA inte skulle lida men av att hennes telefonnummer lämnades ut till modern. Det hade därför, i den uppkomna situationen, varit en lämplig åtgärd att kontakta AA för att fråga om hon samtyckte till att telefonnumret lämnades ut, alternativt om utredaren kunde förmedla någon annan information till modern. Såvitt framkommit har någon sådan kontakt inte tagits. Även om utredaren agerade med AA:s bästa för ögonen kan hon inte undgå kritik för att telefonnumret lämnades ut.

Ärendet avslutas.